

STAPPENPLANNEN HAVO-VWO

1. Algemeen stappenplan examenteksten

1. Wat is het **onderwerp** van de opdracht/tekst?
2. Welke **gegevens** uit de tekst heb ik nodig voor een antwoord?
→ werk met **markeerstiften**!
3. Gaat het om de **hoofdlijn** of om **detailvragen**?
4. Moet ik de **hele tekst** lezen of alleen **een deel**?
5. Moet ik **intensief** lezen of **globaal**?
6. Zijn er **woorden** die ik niet ken en die ik niet kan afleiden of raden?
Zijn deze belangrijk?

2. Stappenplan meerkeuzevraag (ABCD)

1. Grote lijn → titel, plaatje, introductie → het gaat erom dat je begrijpt waar de tekst over gaat
2. Lees de **vraag** (niet eerst de tekst gaan lezen!)
 - Streep in de tekst de **zin** of **alineea** aan waarnaar verwezen wordt in de vraag
 - worden **1 of meer alineea's** genoemd, dan staat het antwoord in het **hele stuk**
 - wordt er **1 zin** genoemd, dan staat het antwoord in **rest van de alineea**
 - Lees het betreffende stuk **tekst** en markeer de *signaalwoorden* en **dubbele punten** > daar staat meestal het **antwoord**!
3. Haal onzin-antwoorden eruit: meestal 2 van de 4, dus je houdt 2 antwoorden over
4. Leg je vinger op de **zin die aangestreept is** en **vergelijk** de overblijvende 2 antwoorden met de zin waar je vinger op ligt > 1 daarvan is altijd net ietsje beter.
5. Controleer je antwoord:
 - Past het in de grote lijn van de tekst?
 - Kloppen alle onderdelen?

3. Stappenplan vraag naar inhoud alinea

1. Vragen over de inhoud van een alinea ('wat blijkt uit alinea 1....')
2. Zoek naar de **hoofdgedachte** van de alinea:
 - staat vaak in een **kernzin**
 - let op voorkeursplaatsen: **eerste** of **laatste zin** van een alinea
 - als de 1^e zin van een alinea een verbinding maakt met de vorige alinea, dan is vaak de **2^e zin** de kernzin
3. Vergelijk de kernzin van de alinea met de antwoorden
4. Ga verder volgens stappenplan meerkeuzevraag

4. Stappenplan structuurvraag

1. Het gaat hier om vragen over verbanden in de tekst (tussen alinea's of zinnen)
2. Markeer het **signaalwoord** (stift) in betreffende zinnen of alinea's
3. Schrijf de **verbinding** op in de kantlijn
4. Trek je conclusie
 - Geen signaalwoord?
 - Let op **tegenstellingen**, **werkwoorden**, **dubbele punt**
 - Gat?
 - Zorg dat je alle woorden kent in de **antwoorden** (opzoeken!!)
 - Lees de hele alinea

5. Stappenplan bewering/stelling (wat is waar?)

1. Vaak vragen met **meer dan 1 punt**
2. Een bewering (wat is waar?) is pas juist als **ALLE elementen** uit die bewering **juist** zijn
3. Dus: → knip het antwoord in **stukken**
 → controleer **per element**

Bv. “Gerben komt altijd te laat en Mieke is een voetbalfan” > 2 delen checken

Valkuilen beweringen/stellingen:

- Woorden als altijd, nooit, alles, alleen maar, vooral (more/most/am meisten/de plus en plus) > die staan vaak in de **verkeerde** antwoorden!!
- Vragen als ‘geef voor elke stelling aan of hij waar/niet waar is’ > **meerdere** mogelijkheden dus
- Vragen waarbij **alle** antwoorden ‘waar’ of ‘niet waar’ zijn > dat kan!

6. Stappenplan invulvraag/gatentekst

1. Zoek de grote lijn → titel, plaatje, introductie
2. Lees tot het gat + één zin verder
3. Bij een gat aan het **einde** van de alinea → alinea teruglezen, let op **signaalwoorden** en **dubbele punt**:
4. Bestaat het antwoord uit **4 signaalwoorden** (ABCD) > lees de zin ervoor en **erachter** en bedenk hoe ze aan elkaar geplakt kunnen worden (welk woord past het beste?)
5. Let op **signaalwoorden** die je tegenkomt
 - Dus → reden voor het gat
 - Maar → tegengestelde van het gat
 - Zoals → voorbeeld van het gat
 - : → inhoud van het gat
6. Let op:
 - positieve en negatieve strekking van de hele tekst > daar moet het bij passen
 - zitten er **tegenstellingen** in het antwoord (groot-klein) → dan is het **1 van de 2**, de rest is onzin
 - Let op **ingewikkelde ontkenningen**: hardly, kaum, pas mal de, etc.

7. Stappenplan scan-vraag

1. Het is één vraag bij veel tekst, waarin je iets op moet zoeken
2. Is het een **recensie** → lees de **laatste zin**
3. Andere teksten → lees **vet**, *schuin* of **HOOFDLETTERS**. → staat daar het antwoord?
4. Advertenties e.d.: werk de gegevens af in de volgorde die de vraag aangeeft

8. Doel/functie van een tekst(gedeelte)

Dit type vraag is al bekend van het **examen Nederlands!!** Je moet alleen de **vertaling** van deze woorden in de vreemde taal leren.

Tekstdoel:

Amuseren =
Informereren =
Overtuigen =
Aansporen =
Uitleggen =
Illustreren =
Aantonen =

Functie van een tekstgedeelte:

Voorwaarde =
Concretisering =
Relativering =
Vergelijking =
Conclusie =
Toelichting =
Samenvatting =
Veralgemeeniging =
Voorbeeld =
Weerlegging =

N.B. In de examenbundel Nederlands staat een uitleg over al deze termen

9. Toon/houding/stijlmiddel van de schrijver

Dit type vraag is al bekend van het **examen Nederlands!!** Je moet alleen de **vertaling** van deze woorden in de vreemde taal leren.

Toon:

Verontwaardigd =

Ironisch =

Lovend =

Zakelijk =

Enthousiast =

Kritisch =

Somber =

Beschaamd =

Boos =

Gelaten =

Houding:

Teleurgesteld =

Enthousiast =

Verontwaardigd =

Positief =

Negatief =

Neutraal =

Afkeurend =

Trots =

Onverschillig =

Beschaamd =

Sceptisch =

Onwillig =

Stijlmiddel:

Overdrijving =

Relativering =

Spot =

N.B. In de examenbundel Nederlands staat een uitleg over al deze termen

De volgende typen vragen zijn al een paar jaar niet voorgekomen in het examen:

10. Stappenplan voorbeelden geven

1. Weet met welke woorden zo'n zin kan beginnen (zie **woordenlijst**), bv. so, etwa, for instance, ainsi > gaat het om een voorbeeld?
2. Kijk hoe die zin zich verhoudt tot de volgende "het illustreert dat....." → gaat het om een voorbeeld?
3. Snap je nog wat de **grote lijn** is en wat de **voorbeelden**

zijn? Voorbeelden hebben een **herkenbare structuur**. Er staan

in:

- namen
- plaatsen > die moeten aanwijsbaar zijn, niet: de Westerse samenleving
- getallen
- procenten
- data, ook verborgen data die lastig te herkennen zijn (onlangs, vorige week, vorig jaar)

11. Stappenplan argumenten voor en tegen

1. Kijk naar de grote lijn van de tekst: wat is de **mening van de schrijver**?
2. Zoek naar signaalwoorden uit de categorie '**tegenstellingen**' en maak de redenering **visueel**:

_____ → totdat je '**maar**' leest, dan ga je weer **terug**:

_____ ← **maar**

toch → _____

12. Stappenplan meningen experts

1. Intro over de expert zelf kun je overslaan
2. **Mening expert** kun je herkennen door
 - wat hij/zij **zegt**, te herkennen aan “.....” (En, Du) of <<.....>> (Fr),
 - als er sprake is van polemieek, te kijken **aan welke kant** hij/zij staat
3. Bij **meerdere** experts > let op **signaalwoorden** (maar, bovendien, ook)
4. Valkuil: het gaat **niet** om je eigen mening!!